

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.346/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a Dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt Budapest Környéki Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 10.Pk.20.104/2024/9. számú végzése ellen a kérelmezett által 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a 13 332 (tizenháromezer-háromszázharminckét) forint jogorvoslati illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező felperesként a Gödöllői Járásbíróság előtt első ízben 2014. március 18. napján terjesztett elő keresetlevelet, amit a bíróság 9.P.20.540/2014/5. szám alatt hozott végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasított.

[2] A kérelmező felperesként a Gödöllői Járásbíróság előtt 2016. július 4. napján ismét keresetlevelet terjesztett elő, amely folytán a per 2.P.21.210/2016., majd 11.P.21.133/2019., majd 11.P.21.437/2022. számon volt folyamatban.

[3] A járásbíróság 2023. október 25. napján hozta meg 11.P.21.437/2022/45. számon a perben az elsőfokú ítéletet, melynek kérelmező részére történő kézbesítésére 2023. november 17. napján került sor.

[4] A keresetlevél érkezését követő naptól, azaz 2016. július 5-től 2023. november 5-ig 2691 nap telt el.

A kérelem és az ellenirat

[5] A kérelmező az eljárás elhúzódása miatt a kérelmezettet 2014. március 18. napjától 2023. október 25. napjáig tartó 3507 nap figyelembevételével összesen 1 402 800 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni.

[6] A kérelmezett elleniratában a kérelem 859 600 forint vonatkozásában való elutasítását kérte. A számított pertartamot 2016. július 5-től 2023. november 17. napjáig tartó 2693 napban jelölte meg és ebből mindösszesen 1335 napot kért levonni, így a figyelembe vehető időtartamot 1358 napban határozta meg, ezért a vagyoni elégtétel iránti kérelem részben alaptalan.

[7] A kérelmezett – egyebek mellett – a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 15. § (3) bekezdésére hivatkozva a 2018. május 14-től 2019. július 8-ig tartó 421 nap, a 2020. szeptember 8-tól 2020. november 4. napjáig eltelt 58 nap, valamint a 2022. március 17-től 2022. november 15. napjáig eltelt 233 nap; a Pevtv. 15. § (4) bekezdésére hivatkozva a 2017. július 19-től 2018. március 5. napjáig tartó 260 nap; a Pevtv. 15. § (3), (4) és (5) bekezdésére hivatkozva a 2020. március 23-tól 2020. június 10. napjáig

tartó 80 nap; a Pevtv. 15. § (3) és (4) bekezdésére hivatkozva a 2021. március 8-tól 2021. május 5. napjáig eltelt 59 nap levonását kérte.

Az elsőfokú végzés

[8] Az elsőfokú bíróság fellebbezett végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy 15 nap alatt fizessen meg a kérelmezőnek 718 800 forint vagyoni elégtételt. Ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg a végzés jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 20 621 forint eljárási illetéket, valamint megállapította, hogy a meg nem fizetett 21 463 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[9] Végzése indokolásában az alapeljárás számított időtartamát a 2016. július 5. napjától 2023. november 5. napjáig terjedő 2691 napban állapította meg.

[10] Nem osztotta a kérelmezettnek a 260 nap levonása iránti kérelmét, mert mint arra rámutatott, a 2017. május 22-én kelt jegyzőkönyvet az alapper II. rendű alperese nem vette át, lakcíméről „ismeretlen” postai jelzéssel érkezett vissza a bírósághoz. Az okmányiroda pedig csak augusztus 29-én adott tájékoztatást, amit a felperes 2017. november 16-án nyújtott be a bíróságra, ugyanis a II. rendű alperes idézhető lakcíme ekkor vált ismertté, ezért a bíróság csak 2017. november 30. napján tudta a tárgyalást kitűzni a következő év március 13-ára. Rámutatott, hogy a Pevtv. 15. § (4) bekezdése szerinti időtartam ebben az időszakban nem volt feltárható, azaz nem volt olyan időszak, ami a bíróság érdekkörében felmerülő elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el és az eljárás elhúzódása okán előterjesztett kifogás előterjesztése nem volt elvárható a kérelmezőtől.

[11] Ugyancsak nem találta levonhatónak a kérelmezett által megjelölt 421 napot, mert az említett időtartamban az eljárás fel volt függesztve a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alá nem tartozó módon. A számított pertartam ugyanis csak a kérelmező és a bíróság érdekkörében felmerült okból csökkenthető. A felfüggesztésre okot adó előkérdésnek minősülő per jogerős befejezése és maga a per ilyenek pedig nem tekinthető.

[12] Nem vonta le a tényállásban szereplő 80 napos időszakot sem, mert a Covid-járvány miatti késedelem álláspontja szerint nem sorolható a Pevtv. 15. § (3)-(5) bekezdései alá, így levonási okul nem is szolgálhat.

[13] Ugyancsak nem látott okot a 2020. szeptember 8-tól november 4-ig terjedő 58 nap figyelmen kívül hagyására sem, mert álláspontja szerint önmagában az, hogy a kérelmező megváltoztatta a keresetét, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) szerinti olyan alanyi jog, amely a kérelmezőtől, mint felperestől nem volt megvonható és a keresetpontosításra az alapperben eljáró elsőfokú bíróság nem határozott meg határidőt, így a Pevtv. 15. § (3) bekezdésének feltételei nem álltak fenn.

[14] Ugyancsak nem tartotta levonhatónak a 2021. március 8-tól május 5. napjáig terjedő 59 napot, mert a Pevtv. 15. § (3)-(5) bekezdése szerint a kérelmező és a bíróság mulasztásai okán szükségtelenül eltelt pertartamot lehet a számított pertartamból levonásba helyezni, a vészhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi jogintézmények újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III.6.) Kormányrendeletre figyelemmel ez az időtartam sem a kérelmező, sem a bíróság érdekkörében felmerült oknak nem minősül, erre egyébként pedig maga a kérelmezett is utalt.

[15] Nem osztotta továbbá a 2022. március 17-től november 3. napjáig eltelt 233 napos időszakra vonatkozó kérelmezetti hivatkozást sem. Ebben az időszakban az eljárás fel volt függesztve, amivel összefüggésben már korábban is rámutatott, hogy a Pevtv. 15. §-ának vonatkozó rendelkezései közül egyik sem olyan, amelynek hatálya alá tartozna az említett jogintézmény alkalmazása és az azzal együtt járó időmúlás. Ugyanis a számított pertartam kizárólag a kérelmező és a bíróság érdekkörében felmerült okból csökkenthető.

[16] Összességében megállapította, hogy 2691 nap volt az alapeljárás számított időtartama, amelyből a fentieket nem érintő 894 napot helyezett levonásba, így a figyelembe vehető pertartam 1797 napot tett ki, amelyre a napi 400 forintjával számolva 718 800 forintnyi marasztalást állapított meg a kötelezett terhére, míg ezt meghaladóan a kérelmet elutasította.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[17] A végzés ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatását kérve oly módon, hogy a marasztalási összeget 444 400 forinttal csökkentse az ítéltábla. Hivatkozott a tényállásban szereplő 260, 421, 80, 58, 59 és 233 nap levonásával kapcsolatban az elsőfokú eljárásban is kifejtett érveire.

[18] A 2017. július 19-től 2018. március 5. napjáig tartó 260 nap levonása kapcsán arra hivatkozott, hogy az ügy körülményei nem zárták ki a folytatólagos tárgyalás határnapjának kitűzését, figyelemmel arra is, hogy az a tény, hogy a II. rendű alperes a bejelentett lakcímén ismeretlen, csupán a helyszíni szemlét követően vált ismertté, azután hogy a jegyzőkönyvet a bíróság megküldte a feleknek, ez tehát a folytatólagos tárgyalás kitűzésének nem volt akadálya. E mulasztás ellen pedig a kérelmező az eljárás elhúzódása miatti kifogást igénybe vehette volna.

[19] A 2018. május 14-től 2019. július 8-ig tartó 421 nappal összefüggésben felhívta, hogy a tárgyalás felfüggesztése a kérelmezett érdekében állt, amennyiben nem így lett volna, élhetett volna a felfüggesztő végzés ellen fellebbezéssel, mivel nem tette, így az a konszenzusával emelkedett jogerőre.

[20] A 2020. március 23-tól 2020. június 10. napjáig tartó 80 nap vonatkozásában előadta, hogy a rendkívüli ítélkezési szünet ösztársadalmi érdekként a tárgyalás megtartásának, a bíróság működésének akadályát képezte; az elhalasztott tárgyalást követő naptól az új tárgyalási határnapig eltelt idő mind a kérelmező, mind a bíróság érdekkörébe eső körülmény volt a megbetegedések elkerülése végett. A bíróság nem hívta fel a feleket arra, hogy nyilatkozzanak arra vonatkozóan, hogy rendelkeznek-e elektronikus eszközzel, és csak a veszélyhelyzet megszűnése után tűzött ki tárgyalási határnapot.

[21] A 2020. szeptember 8-tól 2020. november 4. napjáig eltelt 58 nap kapcsán hivatkozott arra, hogy az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el azért, mert bár a keresetváltoztatás alanyi jog volt, a kérelmező a keresetét azonban nem megfelelően pontosította, majd a tárgyaláson nem jelent meg, a bíróság a kérelmezővel távolmaradása okán a keresetét pontosíttatni, majd ezt követően a felek álláspontját ütköztetni nem tudta.

[22] A 2021. március 8-tól 2021. május 5. napjáig eltelt 59 nap vonatkozásában is hangsúlyozta, hogy a veszélyhelyzet bevezetése ösztársadalmi érdekként a tárgyalás megtartásának, a bíróság működésének akadályát képezte, és nyilvánvalóan károsan hatott az eljárás időtartamára; a bíróság ugyan felhívta a feleket arra, hogy nyilatkozzanak arra vonatkozóan, hogy rendelkeznek-e elektronikus eszközzel, az igenlő nyilatkozat ellenére csak a veszélyhelyzet megszűnése után tűzött ki tárgyalási határnapot.

[23] A 2022. március 17-től 2022. november 15. napjáig eltelt 233 nappal összefüggésben felhívta, hogy az eljárás felfüggesztése a kérelmező érdekében állt, tekintettel arra is, hogy a felfüggesztésre okot adó peres eljárást szintén a kérelmező kezdeményezte.

[24] A kérelmező a fellebbezésre nem tett észrevételt.

A másodfokú bíróság döntése

[25] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzésnek a kérelmet részben elutasító és a kérelmezettet 274 400 forintban marasztaló rendelkezését, a kérelmezett fellebbezését pedig a következők szerint nem találta alaposnak:

[26] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben teljeskörűen feltárta és azt helytállóan állapította meg. A jogszabályi rendelkezéseket megfelelően hívta fel és a jogvita elbírálásához helyesen alkalmazta. Minden tekintetben helyesen foglalt állást – a Pevtv. normaszövege, annak az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) követelmény-rendszere által kialakított, az Alaptörvény 28. cikkére és a Pp. Preambulumára tekintettel, a törvényjavaslat indokolásában előadottakból meghatározható jogalkotói törekvések figyelembevételével kialakított értelmezése alapján, a bírói gyakorlat megfelelő felhívásával – az elleniratban meghatározott időszakok levonhatóságáról, ezáltal a vagyoni elégtétel alapját képező figyelembe vehető időszakról. Érdemi döntését részletesen, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) bekezdése által elvárt mértékben indokolta, jogi érveit az ítéltábla minden részében osztotta.

[27] Erre tekintettel az ítéltábla csupán a fellebbezés tartalma folytán és miatt az alábbiakra mutat rá:

[28] Az elleniratban felhívott 260 nap levonásával összefüggésben kétségtelen, hogy a 2017. május 18-i tárgyaláson még nem derült ki a bíróság és a felek számára, hogy a II. rendű alperes ismeretlen helyen tartózkodik és az is igaz, hogy hivatalbóli határnap kitűzését rendelte el ezen a tárgyaláson a bíróság, noha az új határnapot kitűzhetette volna. Csakhogy a II. rendű alperes bejelentett lakcímének kézbesítésre való alkalmatlansága már a májusi tárgyalási jegyzőkönyv oda való kézbesítése alkalmával, rövid időn belül kiderült. A kérelmező ezt követően a lakcím felkutatása iránt tett intézkedést. Így különösen alapos volt az elsőfokú bíróságnak az a meglátása, hogy nem volt olyan időtartama a pernek, amelynek szükségtelenül történt elmúlását megelőzhette, elháríthatta volna a felperes a kifogás előterjesztésével. Az 1952. évi Pp. 114/A. § (2) bekezdése ugyanis nem valamennyi, a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartam orvoslása végett teszi lehetővé annak igénybe vételét, hanem csupán akkor, ha a bíróság valamilyen – törvény vagy saját maga által megállapított – határidőt mulasztott vagy észszerű időn belül nem intézkedett; másrészt a határidők és az észszerű időtartam elmulasztása mellett is vizsgálni kell annak a sérelem elhárítására alkalmasságát (ekként: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2 – megjelent BDT2023. 4600). Az eljárás elhúzódása miatti kifogás a szükségtelen időmúlás megakadályozására alkalmatlansága eleve kizárja a jogorvoslati eszköz elmulasztására hivatkozással a figyelembe vehető időtartam csökkentését.

[29] A kérelmezetti elleniratában taglalt 421 nap kapcsán egyetért az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban, hogy a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján a bírósági eljárás időtartamából nem volt levonható a tárgyalás felfüggesztésének időtartama, az elsőfokú bíróság által ezzel összefüggésben kifejtett jogi indokokat is osztotta. A törvényjavaslat ezen rendelkezéséhez fűzött miniszteri indokolása szerint általánosan vizsgálendő szempont az, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához. A vagyoni elégtétel elbírálására jogosult bíróságnak a kérelmező érdekkörébe tartozó tétlenségi időszakot kell levonnia a bírósági eljárás időtartamából; a kérelmező érdekkörébe tartozónak ebből következően olyan tétlenségi időszakok minősülhetnek, amelyek kifejezetten a kérelmező valamely rendelkező cselekménye, vagy saját mulasztása folytán teltek el szükségtelenül. A hivatkozott 1952. évi Pp. 152. § (2) bekezdése alapján a tárgyalás felfüggesztése mindig a bíróság mérlegelésébe tartozik, ráadásul éppen a fellebbezésben hivatkozott oknál fogva a bírói döntés alapos is volt. A tulajdonjog megállapítása iránti eljárásban hozott ítélet az alapeljárás érdemi elbírálására kihatott, ez azonban nem jelenti azt – ellentétben a fellebbezésben hivatkozottakkal –, hogy a

felfüggesztés a kérelmező érdekkörében merült volna fel és az szükségtelenül telt volna el, különös tekintettel arra, hogy maga a fellebbezés is szükségesnek tartotta az eljárás felfüggesztését. A tárgyalás felfüggesztése az 1952. évi Pp. 152. § (1) bekezdése alapján fakultatív, a bíróság a felek ez irányú kérelméhez (ellentétben például a Pevtv. indoklásában felhívott szünetelés iránti közös kérelemmel) nem kötött; a 155. § (3) bekezdése alapján a felfüggesztést elrendelő határozatot maga is megváltoztathatja; a felfüggesztés a bíróság kifejezett rendelkezésével, perbeli cselekményével szűnik meg. Azaz a tárgyalás felfüggesztése és annak tartama ez esetben nem a fél rendelkező cselekményének, hanem a bíróság döntésének az eredménye, ekként nem minősül a kérelmező érdekkörében felmerült, szükségtelenül eltelt időnek. (Hasonlóan: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.276/2023/2., Pkf.II.20.376/2023/2., Pkf.II.20.224/2024/2.)

[30] A kérelmezett elleniratában írt további 233 nap kapcsán pedig a per tárgyalásának felfüggesztésével kapcsolatos ítéltáblai álláspont az előzőekben kifejtettek szerint ugyancsak irányadó.

[31] A kérelmezetti hivatkozás szerinti további 80 nappal összefüggésben pedig kiemelendő, hogy nincs jelentősége a bíróság abbéli törekvésének, hogy az elhalasztott tárgyalást a covid korlátozások megszűnésével minél korábbi időpontra tűzze, kizárólag annak, hogy a covid járvány miatt elrendelt rendkívüli tárgyalásmentes időszak nem a kérelmező érdekkörében merült fel. Egységesen ítéli meg a jogalkalmazás, hogy a járványügyi helyzet nem a kérelmező és nem a bíróság érdekkörében felmerülő elhárítható, hanem érdekkörükön kívüli elháríthatatlan ok volt (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2. – megjelent BDT2023. 4600, Pkf.II.20.302/2024/2.), akkor is, ha a tárgyalás elhalasztása társadalmi érdek.

[32] Az elleniratban felhívott további 58 nap levonásával kapcsolatban pedig hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a bíróság mulasztása nem eshet a kérelmező terhére, a bírói határidő nélküli felhívás kérelmező részéről történő teljesítése semmiféleképpen nem minősülhet mulasztásnak, különös tekintettel az 1952. évi Pp. keresetváltogatással kapcsolatos megengedőbb szabályaira. A tárgyalás elmulasztásának egyébként sincs köze a kereset esetleges pontosíttatásához, amely szükség szerint tárgyaláson kívül is elintézhető volt, ahhoz a felek együttes jelenléte nem volt indokolt. Az eljárási jogok törvényi keretek között gyakorlása önmagában nem minősíthető a fél érdekkörébe tartozónak csak abból az okból, hogy az a pertartam növekedéséhez vezetett. Az észszerű időn belüli befejezéshez való jog kirívó sérelmét jelentené az az értelmezés, amely a törvényesen megengedett eljárási jogok gyakorlását azzal szankcionálná, hogy emiatt csökkentené vagy akár ki is zárná a vagyoni kompenzációt. (Ezt az értelmezést vezeti le – többek között – a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.284/2023/2., Pkf.II.20.254/2024/2., Pkf.II.20.425/2023/2., Pkf.II.20.275/2024/2 számú végzése.)

[33] A kérelmezett által levonni kért további 59 nap kapcsán pedig visszaül az ítéltábla a helyes elsőfokú bírósági indokokra, amely szerint a veszélyhelyzeti szabályok lényegében objektív okként tették szükségessé az említett időtartam elteltét. Következetes abban is a bírói gyakorlat, hogy a 45/2020 (III.14.) Korm. rendelet 1. § alapján bevezetett rendkívüli ítélkezési szünet, valamint a pandémia miatt bevezetett veszélyhelyzeti perrend folytán a személyes közreműködést igénylő eljárási cselekmények lefolytatásának elmaradása olyan elháríthatatlan oknak minősül, amelynek figyelmen kívül hagyására a Pevtv. nem biztosít jogszabályi lehetőséget. (ekként: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.275/2024/2., Pkf.II.20.008/2024/2.)

[34] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének a fellebbezett részét a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[35] A kérelmező a másodfokú eljárással összefüggésben költséget nem számított fel, így a Pp. 82. §-ának (1) bekezdése alapján arról az ítéltáblának döntenie nem kellett. A kérelmezett a másodfokú eljárással felmerült költségének megtérítésére a Pp. 83. §-ának (5) bekezdése szerint nem tarthat igényt.

[36] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

Debrecen, 2024. szeptember 17.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró